

ॐ

**సంస్కృతభారతీ – తెలంగాణా
పత్రాలయద్వారా సంస్కృతమ్ - పరిచయపరీక్షా – ఆగస్త్ – २०२३**

సమయ: ఘంటాత్రయమ్
పూర్ణాంక: १००

దినాంక: २७.౦౮. २౦౨౩
శ్రావణ-శుద్ధ-ఏకాదశీ-భానువాసర:

*** సంస్కృతేన లేఖనీయని ఉత్తరాణి దేవనాగరిలిపియా ఁవ లేఖనీయని. ***

I. అ) **సూక్తిద్వయం** స్వభాషయా వివృణుత। **రెండు సూక్తులను** స్వభాషలో వివరించండి. Explain TWO Suktis in your language. **दो सूक्तियों का विवरण** आपकी भाषा में लिखिए। 2 x 1 = 2

1) तस्य तदेव मधुरं यस्य मनो यत्र संलग्नम्।	3) मनस्वी कार्यार्थी न गणयति दुःखं न च सुखम्।
2) कार्याणां कर्मणा पारं यो गच्छति स बुद्धिमान्।	

आ) **द्वयोः श्लोकयोः** पदविभागं अन्ययं च संस्कृतेन तात्पर्यं स्वभाषया च लिखत। **రెండు శ్లోకములకు** పదవిభాగ-అన్వయములను సంస్కృతంలో మరియు తాత్పర్యమును స్వభాషలో వ్రాయండి. For TWO shlokas, write the **पदविभागः अन्ययः** in Sanskrit and **तात्पर्यं** in your language. **दो श्लोकों का पदविभाग और अन्यय** संस्कृत में और **तात्पर्य** आपकी भाषा में लिखिए। 2 x 4 = 8

1) स जगाम वनं वीरः प्रतिज्ञामनुपालयन्। पितुर्वचननिर्देशात् कैकेय्याः प्रियकारणात्॥	3) इक्ष्वाकुवंशप्रभवो रामो नाम जनैः शृतः। नियतात्मा महावीर्यो द्युतिमान् धृतिमान् वशी॥
2) अगस्त्यवचनाच्चैव जग्राहैन्द्रशरासनम्। खड्गं च परमप्रीतस्तूणी चाक्षयसायकौ॥	

इ) **दत्तयोः सुभाषितयोः** भावं स्वभाषया लिखत। **ఇవ్వబడిన సుభాషితముల యొక్క భావమును** స్వభాషలో వ్రాయండి. Write the meaning of the given Subhashitas in your language. **दो सुभाषितों का अर्थ** आपकी भाषा में लिखिए। 2 x 2 = 4

1) विपदि धैर्यमथाभ्युदये क्षमा सदसि वाक्पटुता युधि विक्रमः। यशसि चाभिरुचिर्व्यसनं श्रुतौ प्रकृतिसिद्धमिदं हि महात्मानाम्॥	2) वनेऽपि सिंहा मृगमांसभक्षिणो बुभुक्षिता नैव तृणं चरन्ति। एवं कुलीना व्यसनाभिभूता न नीचकर्माणि समाचरन्ति॥

ई) **चाटुश्लोकस्य** भावं स्वभाषया लिखत। **చాటు శ్లోకము యొక్క భావమును** స్వభాషలో వ్రాయండి. Write the meaning of the Chatu shloka in your language. **चाटुश्लोक का भाव** आपकी भाषा में लिखिए। 1 x 2 = 2

- वने चरामो वसु चाहरामः   नदीस्तरामो न भयं स्मरामः।
इतीरयन्तोऽपि वने किराताः   मुक्तिं गता रामपादानुषङ्गात्॥

उ) **प्रदत्त-समस्यायाः** अर्थं स्वभाषया विवृणुत। **ఇచ్చిన సమస్య యొక్క అర్థమును** స్వభాషలో వివరించండి. Explain the meaning of the given Samasya in your language. **दिए गए समस्या का अर्थ** आपकी भाषा में समझाविए। 1 x 2 = 2

- एकोना विंशतिः स्त्रीणां स्नानार्थं सरयूं गता।
विंशतिः पुनरायाता एको व्याघ्रेण भक्षितः॥

ॐ
సంస్కృతభారతీ – తెలంగాణ
పరాలయద్వారా సంస్కృతమ్ - పరిచయపరీక్షా – ఆగస్ట్ – ౨౦౨౩

సమయ: ఘంటాత్రయమ్
పూర్ణాంకా: ౧౦౦

దినాంక: ౨౭.౦౮. ౨౦౨౩
శ్రావణ-శుద్ధ-ఏకాదశీ-భానువాసర:

*** సంస్కృతేన లేఖనీయాని ఉత్తరాణి దేవనాగరలిపియా ఁవ లేఖనీయాని. ***

II. అ) త్రయాణాం ససందర్భ వాక్యార్థ స్వభాషయా లిఖత. మూడింటికి సందర్భసహిత వాక్యార్థమును స్వభాషలో వ్రాయండి.
Explain any THREE with reference to context. తీన వాక్యో కా సందర్భ సహిత వివరణ దీజియే. 3 x 3 = 9

1) రాజకుమార! కీర్తి: ఁవ ముఖ్యా।	4) అత: పున: ఆగత్య తత్రేవ భవాన్ వసతు।
2) మయా పరీక్షా కృతా। సర్వ మమ మాయా।	5) నృప! త్వం కదాచిత్ స్వర్గం గతవాన్।
3) కథశ్చిత్ ధనం సమ్పాదయామి।	

ఆ) దశప్రశ్నానాం సంస్కృతేన ఉత్తరం లిఖత. పది ప్రశ్నలకు సంస్కృతం లో సమాధానమివ్వండి. Answer any TEN in Sanskrit. దస ప్రశ్నో కే సంస్కృత మేం ఉత్తర దీజియే। 10 x 1 = 10

1) కౌత్స: కస్య శిష్య:?	7) కీదృశీ నీతి: ప్రయోజనాయ న భవతి?
2) విత్తవతాం గుణ: క:?	8) రామసుగ్రీవయో: సఖ్యం కుత్ర అభవత్?
3) జేత్రాభరణం కేన కస్మై దత్తమ్ ఆసీత్?	9) పశ్చగవ్యాని ఇతి ప్రసిద్ధాని కాని?
4) అనీయర్ ప్రత్యయ: కస్మిన్ అర్థే భవతి?	10) శశినం కా అనుగచ్ఛతి?
5) ధీరా: కస్మాత్ న విరమంతి?	11) రఘువంశమ్ ఇతి మహాకావ్యస్య కవి:క:?
6) విదర్భదేశస్య నృప: క:?	12) “ప్రాజ్ఞోతి” ఇత్యస్య లఙ్కారరూపం కిమ్?

III. అ) పశ్చ పదాని ఉపయుజ్య సంస్కృతేన స్వీయవాక్యాని లిఖత. ఐదు పదాలను ఉపయోగించి సంస్కృతంలో స్వంత వాక్యాలను వ్రాయండి. Write your own sentences in Sanskrit using any FIVE words. పాంచ శబ్దో కా ప్రయోగ కరకే స్వీయ వాక్య లిఖియే। 5 x 1 = 5

- 1) వక్తవ్యమ్   2) హస్యతే   3) కుర్యు:   4) సప్తభి:   5) ప్రణమ్య   6) కస్మింశ్చిత్   7) తాభి:

ఆ) షణ్ణామ్ అర్థాన్ స్వభాషయా లిఖత. ఆరింటికి స్వభాషలో అర్థాలను వ్రాయండి. Write the meanings of any SIX in your language. ఉహ కే అర్థ ఆపకీ భాషా మేం లిఖియే। 6 x ½ = 3

1) జతుకా	2) ప్రావారకమ్	3) పులిన్	4) పీత:
5) తిక్త:	6) మకర:	7) కిడ్డిగి	8) పిహితపత్రమ్

ఇ) షణ్ణామ్ అర్థాన్ సంస్కృతేన లిఖత. ఆరింటికి సంస్కృతం లో అర్థాలను వ్రాయండి. Write the meanings of any SIX in Sanskrit. ఉహ కే అర్థ సంస్కృత మేం లిఖియే। 6 x ½ = 3

1) Telephone / టెలిఫోన్ / దూవాణి	2) Centipede / జర్రి / కాంతర
3) Finger-ring / ఉంగరం / అంగూఢీ	4) Camel / ఒంటె / ఉంట్
5) Whirlpool / సుడిగుండం / మ్మేవర	6) Husband's sister / భర్త యొక్క సహోదరి / ననద
7) Intestine / పేగు / ఆంత్	8) Sambar / సాంబారు / సామ్బర

ఁ) పశ్చానాం సన్ధిం విభజ్య సన్ధినామ్ లిఖత. ఐదింటికి సన్ధి విడదీసి పేరు వ్రాయండి. Split any FIVE and name the sandhi. పాంచో కా సన్ధి విభాజన కరకే నామ్ లిఖియే। 5 x 1 = 5

- 1) రాజేశ్వర్యమ్   2) దేత్యారి:   3) కవిష్వేక: 4) తస్యాయస్తు   5) వధుక్రగమ్   6) క్షీరయిచ్ఛా   7) తాస్వపి

ॐ

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम् - परिचयपरीक्षा – आगस्त – २०२३

समय: घण्टात्रयम्
पूर्णाङ्काः १००

दिनाङ्कः २७.०८. २०२३
श्रावण-शुद्ध-एकादशी-भानुवासरः

*** संस्कृतेन लेखनीयानि उत्तराणि देवनागरिलिप्या एव लेखनीयानि। ***

उ) पञ्चानां सन्धिं कृत्वा सन्धिनाम लिखत। ఐదింటికి సంధి కలిపి పేరు వ్రాయండి. Join any FIVE and name the sandhi. पाँचों का संधि जोड़के नाम लिखिए। 5 x 1 = 5

1) चन्द्र + उदयः	3) तव + औदार्यम्	5) माता + इव	7) एव + अयम्
2) गृहे + अहम्	4) महती + इच्छा	6) देवौ + इति	

ऊ) गणे अनर्हं पदं पृथक् कुरुत। సమూహమునకు చెందని పదమును వేరు చేసి వ్రాయండి. Separate and write the odd one out. समूह से भिन्न शब्द को अलग कीजिए। 6 x ½ = 3

1) हस्यते, नृत्यते, पठ्यते, पत्यते	2) मेषः, मिथुनः, सिंहः, कुक्कुटः
3) सांख्यम्, विज्ञानम्, न्यायः, योगः	4) लिखेत्, कस्मात्, वन्देत, स्यात्
5) रथः, वृषभः, गजः, पदातिः	6) गङ्गा, यमुना, सरस्वती, कृष्णा

IV अ) आवरणे दत्तपदस्य उचितरूपेण रिक्तस्थानानि पूरयत। బ్రాకెట్లలో ఇచ్చిన పదము యొక్క సరియైన విభక్తి రూపము తే ఖాళీలను పూరించండి. Fill in the blanks with the suitable vibhakti form of the word given in brackets. ब्राकेट में दिए शब्द के उचित विभक्तिरूप से रिक्तस्थान भरिए। 5 x 1 = 5

1) जनाः _____ जनेषु विश्वसन्ति। (उत्तम)	4) नार्यः _____ कन्दुकेन क्रीडन्ति। (लघु)
2) _____ वृक्षयोः औन्नत्यं पश्य। (द्वे)	5) _____ भक्ताय देवः वरं ददाति। (सरल)
3) _____ गुहायां सिंहः वसति। (महती)	

आ) उचितं विकल्पं चित्वा लिखत। Choose the correct option and write. సరియైన వికల్పమును ఎంచి వ్రాయండి. उचित विकल्प का चयन करके लिखिए। 10 x ½ = 5

1) नारदेन ज्ञानं _____। क) दानीया ख) दातव्यः ग) दातव्यम् घ) दद्यात्	6) _____ शिरोवेदना अस्ति। क) माम् ख) मम ग) मया घ) अहम्
2) छात्रैः पाठः _____। क) अपठ्यत ख) अपठ्यन्त ग) अपठ्यत् घ) अपठन्	7) मया _____ आगतम्। क) द्विचक्रिकया ख) द्विचक्रिकम् ग) द्विचक्रिकेण घ) द्विचक्रिका
3) वृद्धा _____ पुत्रेण सह वसति। क) द्वितीय ख) द्वयोः ग) द्वितीयम् घ) द्वितीयेन	8) _____ सह अहम् अपि आगच्छामि। क) त्वम् ख) तुभ्यम् ग) त्वया घ) त्वाम्
4) छात्रः _____ शिक्षकं पृष्ठवान् आसीत्। क) कांश्चन ख) कस्मै ग) कञ्चन घ) काञ्चनम्	9) _____ विद्यार्थिन्यः प्रथमश्रेणीं प्राप्तवत्यः। क) चत्वारः ख) चत्वारः ग) चत्वारि घ) चतस्रः
5) _____ दिने महाभारतयुद्धं समाप्तम्। क) अष्टादश ख) अष्टादशतम ग) अष्टादशतमे घ) अष्टादशे	10) दरिद्रेण _____ सहायते। क) कष्टानि ख) कष्टम् ग) कष्टाः घ) कष्टः

ॐ
సంస్కృతభారతీ – తెలంగాణ
పత్రాలయద్వారా సంస్కృతమ్ - పరిచయపరీక్షా – ఆగస్ట్ – २०२३

సమయ: ఘంటాత్రయమ్
 పూర్ణాంక: १००

దినాంక: २७.౦౮. २౦౨౩
 శ్రావణ-శుద్ధ-ఏకాదశీ-భానువాసర:

*** సంస్కృతేన లేఖనీయని ఉత్తరాణి దేవనాగరిలిపియా యేవ లేఖనీయని. ***

V అ) అధో దత్తవాక్యాలనాం కృదంతరూపై: ప్రయోగపరివర్తనం కురుత్. క్రింద ఇచ్చిన వాక్యాలను కృదంతరూపములతో ప్రయోగపరివర్తన చేయండి. Change the voice of the given sentences by using Krudantaas. नीचे दिए गए वाक्यों का कृदंत रूपों से वाच्य परिवर्तन कीजिए। 5 x 1 = 5

1) जनकः भगिनीः आहूतवान्।	2) देवः वरं दत्तवान्।	3) वाहनं चलेत्।
4) फलानि पतेयुः।	5) बालिकाः लेखनीः पातितवत्यः।	

आ) प्रथमपदद्वयं परिशील्य तृतीयपदस्य योग्यं पदं लिखत। మొదటి రెండు పదాలను పరిశీలించి మూడవదానికి అనువైన రూపమును వ్రాయండి. Write the suitable form for the third word by observing the first two words. पहले दो शब्दों का परिशीलन करके तीसरे शब्द का योग्य रूप लिखिए। 5 x 1 = 5

1) लिखति- लिखेत्	→	करोति	_____
2) अधीते- अध्ययनं करोति	→	विक्रीणीते	_____
3) गायति- गीयते	→	रोदिति	_____
4) पठति- अपठ्यत	→	ददाति	_____
5) नम्-नमनीयम्	→	दृश्	_____

इ) प्रयोगपరిवर्तनं कुरुत्। ప్రయోగపరివర్తన చేయండి. Change the voice. వాచ్య పరివర్తన కిజియే। 6 x 1 = 6

1) सः धर्मं पालयतु।	2) चोरः कण्ठहारं अनयत्।	3) बालेन घट्यः दृश्यन्ते।
4) सैनिकाः देशं रक्षन्ति।	5) शिष्यः पिबति।	6) नर्तक्यः नृत्यन्ति।

VI అ) పఞ్చ వాక్యాని సంస్కృతేన అనువదత్। ఐదు వాక్యాలను సంస్కృతం లోనికి అనువదించండి. Translate any FIVE into Sanskrit. पाँच वाक्यों का संस्कृत में अनुवाद कीजिए। 5 x 1 = 5

- 1) The pen had fallen. కలము పడి ఉండెను. లేఖనీ గిర గయి తీ।
- 2) Talk in Sanskrit. సంస్కృతంలో మాట్లాడండి. సంస్కృత మే బొలియే।
- 3) Travelling by bus is inexpensive. బస్సులో వెళ్తే ఖర్చు తక్కువ. బస్ సే యాత్రా కరనా సస్తా హే।
- 4) All must follow the rule. అందరూ నియమాన్ని పాటించాలి. సబకో నియమ కా అనుపాలన కరనా చాహియే।
- 5) In whom are there no faults? ఏ మనిషిలో దోషాలు ఉండవు? కిసమే త్రిటియాన్ నహీ హే?
- 6) The thief was caught by policemen. రక్తకభటులచే దొంగ పట్టుకొనబడెను. చొర సిపాహీ కే ద్వారా పకడా గయా।

ఆ) పఞ్చ వాక్యాని స్వభాషయా అనువదత్। ఐదు వాక్యాలను స్వభాష లోనికి అనువదించండి. Translate any FIVE into your language. पाँच वाक्यों का आपकी भाषा में अनुवाद कीजिए। 5 x 1 = 5

1) भवता लेखन्यः नीयन्ते।	2) सीता प्रायः पुस्तकं न पठेत्।	3) लेखनी गृहे एव अस्ति।
4) त्वया पुस्तकानि पठनीयानि।	5) अर्चकेन श्लोकाः अश्रूयन्त।	6) बालिकया उत्थीयते।

ఇ) శుద్ధం కృత్వా పూర్ణవాక్యం పునః లిఖత్। వాక్యములను సరిచేసి మరల వ్రాయండి. Correct and rewrite the sentences. वाक्यों को ठीक करके फिर से लिखिए। 3 x 1 = 3

1. చత్వారః బాలకాన్ మాతా ఆహూతవతీ।	2. పుష్పైః పతితాని।	3. బాలకైః కథా శ్రుతమ్।

*** జయతు సంస్కృతమ్! జయతు భారతమ్! ***